

Anna Kufel-Dzierzgowska

Brodnia, pow. Poddębice

Informator Archeologiczny : badania 4, 150-151

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

we, przęślik, osełki, rozcieracz do żaren, gwóźdź. Na grodzisku odkryto również grób z dużą popielnicą z wczesnej epoki żelaza (IV—V w. p.n.e.).

Dalsze badania powinny dać odpowiedź m.in. na pytania: Gdzie była brama i wejście do grodu? Jaka jest chronologia III wału oraz jaka jest chronologia i wielkość osady przyrodowej?

BOLESZCZYN, pow. Turek

Stanowisko 1

Zakład Archeologii Polski Środkowej
Instytutu Historii Kultury Material-
nej PAN i Katedra Archeologii Pol-
ski Uniwersytetu Łódzkiego w Łodzi

Badania zespołowe, kierował dr Tadeusz Poklewski, uczestni-
czyła m.in. dr Françoise Piponnier z EPHE w Paryżu. Finan-
sował IHKM PAN w Łodzi. Czwarty sezon badań. Wieś i pola
uprawne wczesnośredniowieczne (VIII—XIII w.).

Tegoroczne uzupełniające badania objęły powierzchnię około 70 m².
Celem ich było rozpoznanie zasięgu wsi i jej pól ornych VIII—X w.
w kierunku południowym. Znalezione — jak i w latach ubiegłych —
ślady orki dowiodły użytkowania pod uprawę w omawianym okresie całej
wyspy liczącej około 8 ha powierzchni. Jednocześnie udało się uzyskać
dane dotyczące szerokości wczesnośredniowiecznego zagonu, bruzdy prze-
biegały w dwu kierunkach: tam i napowrót, przy tym jedna strona, ogra-
niczona korytem cieką wodnego, liczyła tych bruzd 11 lub 12. Szerokość
zatem zagonu wynosiła około 3,30—3,60 m.

Nadto przeprowadzone badania gleboznawcze (dr B. Manikowska
z U.Ł.) wykazały różnicę między glebami pól uprawnych od VII w., pól
uprawianych od XII—XIII w. i tych, których uprawę rozpoczęto dopiero
w czasach nowożytnych.

Badania na stanowisku zakończono.

BRODNIA, pow. Poddębice

Muzeum w Sieradzu

Badania prowadziła mgr Anna Kufel-Dzierzowska. Finanso-
wali: Muzeum w Sieradzu i WKZ w Łodzi. Trzeci sezon ba-
dań. Osada otwarta wczesnośredniowieczna VII—VIII w., XI—
XII w. ślady z okresu mezolitu.

Wczesnośredniowieczna osada otwarta, położona na niewielkim wzgó-
rzu na terenie zalewowym doliny Warty, nad brzegiem rzeki, u wylotu

drogi ze wsi na łągi. Wzgórze nazywane jest przez okolicznych mieszkańców „stora”.

W czasie ubiegłorocznych wykopalisk przebadano do calca powierzchnię około dwóch arów. W wykopie natrafiono na 11 palenisk. Wszystkie paleniska miały kształt owalny, średnicę od 1 do 1,5 m, a głębokość około 30 cm. Trzy paleniska ułożone były na poziomie warstwy kulturowej, pozostałe wkopane w calec. Z uwagi na piaszczyste podłoże, zagłębione paleniska miały brzegi umocnione kamieniami, wypełnisko stanowił popiół i węgle drzewne. We wszystkich paleniskach natrafiano na niezbyt liczne ułamki ceramiki. Oprócz palenisk odkryto wkop prostokątny, zagłębiony w calec na około 70 cm i odcinający się wyraźnie czarną barwą od żółtego piasku calca. Ponieważ wymiary tego wykopu wynosiły $5 \times 1,5$ m nie można go chyba uważać za obiekt mieszkalny. W wypełnisku tej jamy występowały nieliczne ułamki ceramiki.

Warstwa kulturowa na badanym stanowisku była ustawicznie niszczone przez okolicznych mieszkańców, dlatego obserwacja warstw była bardzo utrudniona. Zdołano jednak wyodrębnić dwa poziomy osadnicze. Chronologię poszczególnych poziomów ustalono na podstawie ceramiki.

Pierwsza osada istniała w VII—VIII wieku. Z tego okresu pochodzą wszystkie paleniska wkopane w calec. Ceramika występująca w tej warstwie to ułamki naczyń ręcznie formowanych z lekkimi śladami obtaczania. Na kilku dnach występowały odciski osi koła garncarskiego. Większość fragmentów brzuśców była pokryta ornamentem rytym w postaci linii falistych, żłobków dookólnych, kropek, kresek itp. Glinę obchudzano dużą ilością grubo tłuczonego granitu. Do ciekawszych zabytków należą: naczynie typu praskiego, fragment miski glinianej, nóż żelazny, dwa zdobione przęśliki gliniane i fragment łyżwy kościanej.

Druga warstwa osadnicza pochodzi z XI—XII wieku. Warstwa ta została w przeważającej części zniszczona przez współczesne wkopy. Z okresu jej użytkowania pochodzą pozostałe trzy paleniska oraz wkop będący, być może, piwnicą. Z zabytków luźnych występowały ułamki naczyń obtaczanych na kole (w tym trzy fragmenty den ze znakami garncarskimi); znaleziono także jeden przęślik gliniany. Poza tym w obydwu warstwach występowały wyroby i odpady krzemienne świadczące o użytkowaniu tego wzgórza w mezolicie.

Badania zostały zakończone.

BRONIEWICE, pow. Mogilno

patrz neolit

Stanowisko 1